

Maandag, 26 oktober 2009

PERSBERICHT

Lancering website “bewaar je privacy”: Campagne tegen Belgische omzetting van Europese databewaringsrichtlijn

Een breed platform van organisaties (m.n. Liga voor Mensenrechten, Ligue des Droits de l'homme, Ordre des barreaux francophones et germanophone, Orde van Vlaamse Balies, Vlaamse Vereniging van Journalisten, Association générale des Journalistes Professionnels, Orde van Geneesheren en Tik vzw) lanceert een website www.bewaarjeprivacy.be en een petitie tegen de Belgische omzetting van de Europese databewaringsrichtlijn. Deze Europese richtlijn zou binnenkort worden omgezet in Belgisch recht en verplicht telecomoperatoren en internetproviders om de communicatiegegevens van alle burgers te bewaren als instrument in de strijd tegen terreur en ernstige criminaliteit.

Het platform van bovenstaande organisaties nam het initiatief tot deze campagne vanuit de oprechte overtuiging dat een algemene bewaarplicht geen oplossing kan brengen voor het veronderstelde veiligheidsprobleem. De organisaties klagen niet alleen de schending van het recht op privacy aan, maar ook de aantasting van het beroepsgeheim van artsen, advocaten, geestelijken en het bronnengeheim van journalisten. De bewaarplicht biedt bovendien geen absolute garantie tegen terreur of criminaliteit. Zij roepen daarom de burgers op om de petitie te ondertekenen.

De Belgische omzetting van de Europese databewaringsrichtlijn (Richtlijn 2006/24/EG) komt steeds dichterbij. De richtlijn verplicht telecomoperatoren en internetproviders om verkeers- en locatiegegevens te bewaren zodat die beschikbaar zijn voor het onderzoek, de opsporing en vervolging van ernstige criminaliteit. Het gaat meer bepaald om alle gegevens betreffende de betrokken personen, de datum, het tijdstip, de duur en de omvang van een telefoongesprek, een SMS-, of e-mailbericht, alsook de gebruikte technologie en de locatie ervan. Men wil met andere woorden weten wie met wie, wanneer, voor hoe lang, en van waar gebeld, geSMSt, of ge-e-mailed heeft. Daarnaast moeten ook de gegevens inzake de toegang tot het internet

worden bewaard; bijvoorbeeld wanneer en van op welke computer (en dus vanuit welke plaats) u in- of uitlogde op het internet.

Deze Europese richtlijn werd destijds bijzonder snel aangenomen zonder de nodige reflectie en overleg. De Richtlijn wordt dan ook sterk bekritiseerd doorheen heel de Europese Unie. De initiatiefnemende organisaties begrijpen dat het bewaren van verkeers- en locatiegegevens in bepaalde gevallen noodzakelijk kan zijn, maar zijn niet overtuigd van de noodzaak van een **algemene** bewaarplicht. Waarom zouden minder ingrijpende en reeds bestaande maatregelen, zoals *data preservation* (het bewaren van telecommunicatiegegevens bij bepaalde misdrijven, indien er concrete verdenkingen bestaan en er een machtiging van een onafhankelijke rechter is), niet langer volstaan? Een algemene en preventieve bewaarplicht houdt immers een serieuze schending in van het recht op privacy. Het vertrekt ook van het idee dat elke burger potentieel gevaarlijk is en hiermee komt het vermoeden van onschuld op de helling.

Een algemene bewaarplicht verstoort tevens het beroepsgeheim van artsen, advocaten en geestelijken. Ook het bronnengeheim van journalisten is in gevaar. Politieke en zakelijke activiteiten die vertrouwelijkheid vereisen, blijven evenmin buiten schot. Tevens werd de noodzaak van een algemene bewaarplicht noch op Europees, noch op Belgisch niveau aangetoond en wijzen tal van experts op het feit dat een algemene bewaarplicht in de praktijk geen garantie kan bieden tegen terreur of criminaliteit. Het beweerde bestaan van een terreurdreiging is geen vrijgeleide om de fundamentele beginselen van de rechtstaat buitenspel te zetten. Bovendien zal de burger zelf moeten opdraaien voor de kosten verbonden aan de controle van zijn persoon; hetzij door verhoogde abonnementsgelden bij operatoren en providers, hetzij door zijn belastingbijdrage wanneer de overheid beslist operatoren en providers hiervoor te vergoeden.

De initiatiefnemende organisaties doen dus een oproep aan de Belgische wetgever om de databewaringsrichtlijn niet om te zetten naar Belgisch recht en om de regering opdracht te geven initiatieven te nemen om deze Europese richtlijn ongedaan te maken of minstens grondig bij te sturen. In totaal subsidiaire orde wensen de initiatiefnemende organisaties nog te beklemtonen dat ook de reglementerende vorm, waarin de bewaarplicht zou worden ingevoerd, voor grondige kritiek vatbaar is.

Indien de Belgische overheid er ondanks bovenstaande bezwaren toch voor zou kiezen de Europese Richtlijn om te zetten naar Belgisch recht, moet zij zich grondig bezinnen over de vorm waarin zij deze bewaarplicht wil introduceren. Het voorontwerp van wet dat momenteel voorligt en dat een algemene en preventieve bewaarplicht introduceert, vertoont te veel mankementen en lacunes. Alle cruciale zaken (zoals de lijst van de te bewaren gegevens, de bewaringsvoorwaarden en de werkelijke bewaringstermijn) door middel van een Koninklijk Besluit regelen, is uit den boze. De initiatiefnemers van deze campagne zijn van oordeel dat deze zaken ingrijpend genoeg zijn voor een parlementair debat. Het kabinet van Justitie meent dat dit wel degelijk met een K.B. kan geregeld worden en verdedigde deze werkwijze in het verleden door te verwijzen naar de Europese deadline van 15 maart 2009 die ze kost wat kost wilde halen. Niet alleen was dit een flauw argument om democratische

instellingen en de opinie van de bevolking te omzeilen, de deadline is intussen ook reeds verlopen.

Ook de recente aanpassing van het voorontwerp van wet voldoen niet aan de kritieken van de initiatiefnemers, namelijk om de bewaartermijn die aanvankelijk twee jaar was te beperken tot 1 jaar (antwoord van minister De Clerck op een parlementaire vraag in de Kamercommissie Justitie van 1 oktober 2009) daar waar de Richtlijn genoeg neemt met 6 maanden. Het voorontwerp van wet gaat ook verder dan wat de Richtlijn eist door bijvoorbeeld telecomoperatoren en internetproviders tevens betalingsgegevens te laten bijhouden tot 1 jaar na de laatste geregistreerde communicatie.

De website www.bewaarjeprivacy.be wil burgers informeren en sensibiliseren over de draagwijdte en gevolgen van deze algemene bewaarplicht. Via de bijbehorende petitie op <http://www.bewaarjeprivacy.be/nl/petitie> kunnen bezorgde burgers hun ongenoegen uiten. Deze petitie zal na afloop worden aangeboden aan de betrokken ministers De Clerck, Turtelboom en Van Quickenborne van de federale overheid en aan de nationale volksvertegenwoordigers en senatoren die uiteindelijk over de plannen voor een algemene bewaarplicht zullen moeten stemmen.

Bijkomende informatie over de algemene bewaarplicht vindt u op de website www.bewaarjeprivacy.be.